

2007-05-03

Vår ref: 2007/469/184

Er ref: U2007/973/IS

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över remiss av Förslag till svensk unescostrategi 2007-2011

SMHI ansluter sig till det övergripande syftet med den svenska unescostrategin, att Sverige skall driva att hållbar och rättvis utveckling skall vara målsättning i alla Unescos program.

Remissen behandlar kortfattat Unescos olika program. SMHI kommenterar endast vetenskapsprogrammet eftersom de andra ligger utanför SMHIs verksamhet.

SMHI instämmer i att Sverige skall arbeta för att Unesco uppfyller de olika punkter som beskrivs. Men texten behandlar egentligen endast forskning och vetenskapsprogrammets normativa roll. SMHI anser att detta inte är tillräckligt.

Inom vetenskapsprogrammet är SMHI främst engagerat i; International Hydrological Programme (IHP) och Intergovernmental Oceanographic Commission (IOC).

Beträffande IHP har fokus ökat mot vattenresurshantering för en uthållig utveckling, med hänsyn till klimat och miljöförändringar. Detta innebär att inte bara samarbete mellan forskare utan även mellan forskare och berörda grupper i samhället krävs. För att uppnå IHPs mål behövs således inte bara en ökad dialog mellan samhällsvetare och naturvetare, utan även mellan forskare och intressenter i samhället. Detta behov bör tydliggöras. Detta gäller även gränsen mellan IHP och World Meteorological Organisation (WMO) vad det gäller fördelningen av ansvarsområden kopplade till hydrologi. Den på pappret tydliga indelningen i operationell hydrologi (WMO) och forskning (IHP) stämmer inte alltid med verkligheten. SMHI är verksam både inom IHP och WMO.

IOC har en särställning som ett halvautonomt organ inom Unesco med egen general-församling. IOC var från starten en vetenskaplig organisation men har successivt blivit alltmer operativt inriktat. Detta ledde till att IOC vid Riokonferensen 1992 fick FN-systemets uppdrag att inrätta och driva ett globalt observationssystem för haven. GOOS (Global Ocean Observing System). Detta och andra initiativ har lett till att IOC fungerar som FN-systemets havsmyndighet. På samma sätt fick WMO vid Riokonferensen ansvaret för klimatsystemet GCOS och FAO fick ansvaret för det terrestra observationssystemet GTOS. IOC har alltså inte endast en normativ roll utan också en operativ roll på mellanstatlig nivå.

Denna förändring inom IOC har inte gjort de vetenskapliga frågorna mindre viktiga. Verksamheten bedrivs på vetenskaplig grund men forskningen görs främst genom att samarbeta med och stödja andra organisationer.

IOCs ganska udda roll inom Unesco borde göra IOC väl synlig. Istället missar många utredningar denna särställning. I förslaget till svensk unescostrategi finns det inget i beskrivningen av vad Sverige skall arbeta för att Unesco skall göra, som berör denna operativa funktion.

De svenska sekretariaten för IHP och IOC drivs av SMHI på uppdrag av Vetenskapsrådet. Lotta Andersson respektive Stig Carlberg vid de två sekretariaten kan lämna ytterligare upplysningar om verksamheterna.

Generaldirektör Maria Ågren har beslutat i detta ärende som föredragits av direktör Tord Kvick samt beretts av Lotta Andersson, Sten Bergström och Stig Carlberg.

Maria Ågren
Generaldirektör